

**МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ**

ПРОГРАМА

ТВОРЧОГО КОНКУРСУ ДЛЯ ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ БАКАЛАВР

для вступників на основі повної загальної середньої освіти та спеціалізованої професійної музичної освіти, здобутої як в національних спеціалізованих закладах освіти (музичних середніх спеціалізованих школах-інтернатах для обдарованих дітей) так і в закладах спеціалізованої професійної освіти (музичних училищах, училищах культури, мистецтв), де після виконання освітньої програми випускникам присуджується освітня кваліфікація молодшого спеціаліста

Спеціальність 025 «МУЗИЧНЕ МИСТЕЦТВО»

Освітня програма «ЕСТРАДНИЙ СПІВ»

На дану спеціалізацію приймаються особи, які не мають хвороби голосового апарату (довідка від фоніатра).

Творчий конкурс проводиться з метою виявлення вступників, спроможних під час навчання в ХДАК досягти відповідного професійного рівня майстерності та отримати необхідні знання для подальшої творчої діяльності в галузі музичного мистецтва.

До складання вступних випробувань допускаються особи, які мають документ про підготовку відповідно до спеціальності 025 «Музичне мистецтво» за програмами вищих навчальних закладів I та II рівня акредитації, а також особи, які мають документ про повну загальну середню освіту і спеціалізовану професійну музичну освіту (здобуту в коледжах, училищах або у спеціалізованих музичних школах-інтернатах), відповідно до програм вищих музичних навчальних закладів I-II рівня акредитації.

Під час випробування абітурієнт повинен виявити

Знання:

- специфіки виконання сучасної естрадної пісні;
- головних характеристик провідних жанрів сучасної естрадної пісні;
- особливостей виконавської практики видатних естрадних співаків;
- загальних положень про специфіку естрадного співу, різновиди вокальних манер естрадного виконавства.

Уміння:

- орієнтуватися в жанрових особливостях концертного репертуару;
- аналізувати художні засоби відтворення тексту естрадної пісні;
- демонструвати під час виконання основи співацького дихання, рівень володіння навичками праці над розвитком професійного дихання.

Наявність навичок:

- основ професійного дихання співака;
- акторської майстерності, сценічної культури;
- використання власних природних здібностей;
- виявлення особливостей певного стилю естрадної пісні;
- темпо-метро-ритмічного контролю;

- динамічної процесуальності;
- володіння власними емоціями;
- визначення та побудови інтервалів, акордів та гам.

Творчий конкурс складається з двох сесій: **«Виконавська майстерність»** та **«Основи теорії та історії музичного мистецтва»**.

Перша сесія **«Виконавська майстерність»** передбачає:

- спів двох контрастних за характером естрадних пісень: українського та зарубіжного авторів (можливо виконання власного вокального твору) у супроводі фортепіано або власної фонограми-мінусовки;
- обробка української народної пісні;
- спів романсу, арії в супроводі фортепіано або фрагменту з мюзиклу (нотний матеріал забезпечується абітурієнтом);
- сольфеджування з листа.

ОРІЄНТОВНИЙ РЕПЕРТУАР

1. Муз. Б.Фоміна, сл. А.Германа „Только раз”.
2. Дмитро Покрас „Две розы”.
3. Муз. П. Майбороди сл. А.Малишка „Пісня про рушник”.
4. Муз. П.Майбороди сл. А.Малишка „Ми підем, де трави похилі”.
5. Муз. Ю.Мейтуса сл.Д.Кедріна „Сердце”.
6. Муз. Б.Буєвського сл.Б.Олійника „Сон”.
7. Муз. А.Харіто сл.О.Дорізо „Хризантемы”.
8. Муз. А.Петрова сл. Б.Ахмадуліної „А напоследок я скажу”.
9. Муз. Ю.Мелютіна сл. Є.Долматовського „Лирическая песня” з к/ф „Сердца четырех”.
- 10.Муз. Т.Хреннікова сл. А.Гладкова „Колыбельная” з муз.спектаклю „Давным—давно”.
- 11.Ліхтман З. Вибрані романси українських радянських композиторів : спробавиконавського аналізу. — К. : Муз. Україна, 1970.
- 12.Нові пісні – К. : Муз. Україна, 1989.
- 13.Ой,за гаєм, гаєм / Українські народні пісні. – К. : Муз. Україна, 1993.
- 14.Романсы и песни английских композиторов. – М.: Знание, 1961.
- 15.Резник И. Алла Пугачева и другие : восп., стихи, песни, эпиграммы, посвящения. — Los Angeles; Hollywood: Arthur, 2001.
- 16.Гладков Г. Мюзикл «Бременские музыканты» на поезію Ю. Ентіна, 1969.
- 17.Колкер О. Мюзикл «Свадьба Кречинского» за п'есою О. Сухово-Кобиліна, 1973.
- 18.Журбін О. Зонг-опера «Орфей и Эвридика» на лібрето Ю. Дімітріна. 1974.
- 19.Гладкова Г. Мюзикл «Обыкновенное чудо» на поезію Ю. Кіма за мотивами п'еси Є. Шварца, 1978.
- 20.Рибніков О. Рок-опера «Юнона» и «Авось» на лібрето А.Вознесенського за поемою Брета Гарта «Консепсьон де Аргуэльо», 1980.
- 21.Градський О. Рок-опера «Стадион» на лібрето та вірші М. Пушкіної та О.Градського, 1985.
- 22.Журбін О. Мюзикл «Закат (Молдаванка)» по І. Бабелю, 1987.

23. Дж. Гершвін «Порги и Бесс» США, 1935; -Л. Бернстайн «Вестсайдская история», США, 1957.
24. Роджерс Р., Хаммерштайн О. «Звуки музики», США, 1959.
25. Барт Л. «Олівер!» Великобританія, 1960.
26. Шерман Р. «Мері Поппінс», сценарій Білл Уолш, Дон Да Граді, режисер: Роберт Стивенсон, США, 1964.
27. Херман Дж. «Хелло, Долли!» США, 1964.
28. Бок Дж. «Скрипач на крыше» на лібрето Джозефа Стайна, пісенні тексти — Шелдон Харник США, 1964.
29. Кандер Дж. и Фред Эб «Кабаре» США, 1966.
30. Мак-Дермот Г. «Волосся» США на лібрето і пісенні тексти: Жером Раньи, Джеймс Рэйдо, 1968.
31. Таунсенд П. «Томми» Великобританія, 1969.
32. Страуз Ч. «Аплодисменти» 1970.
33. Шварц С. «Чари Господні» США, 1971.
34. Е. Ллойд Уеббер «Ісус Христос – Суперзірка» на лібрето Тіма Райса, Великобританія, 1971.

Друга сесія «**Основи теорії та історії музичного мистецтва**» передбачає перевірку загальнокультурного та музично-теоретичного рівню підготовки абітурієнтів в межах програм вищих музичних закладів освіти I-II рівнів акредитації, а саме:

- знання особливостей жанру та стилю естрадних пісень і творчого доробку композиторів, твори яких виконували абітурієнти;
- вміння проаналізувати основні особливості виконаних творів (емоційно-образний зміст, форму, виконавські особливості);
- знання вокального репертуару зі своєї спеціальності та його класифікації за жанрами;
- знання загальновідомої методичної літератури та періодичних видань в галузі музичного мистецтва;
- знання загальноприйнятої італійської музичної термінології (нюанси, темпи, динаміка, штрихи);
- знання теорії музики та сольфеджіо.

Оцінка виставляється за 200-бальною шкалою оцінювання (від 100 до 200 балів) за кожну сесію творчого конкурсу.

Структура оцінки

за проходження першої сесії творчого конкурсу «Виконавська майстерність»

№	Основні завдання першої сесії творчого конкурсу	Кількість балів
1	Спів двох контрастних за характером естрадних пісень: українського та зарубіжного авторів (можливо виконання власного вокального твору) у супроводі фортепіано або власної фонограми-мінусовки	1-50

2	Спів романсу в супроводі фортепіано або фрагменту з мюзиклу (нотний матеріал забезпечується абітурієнтом)	1-40
3	Виконання байки або вірша	1-10
Максимальна кількість балів		100

Структура оцінки

за проходження другої сесії творчого конкурсу
«Основи теорії та історії музичного мистецтва»

№	Основні знання та вміння, які перевіряються під час другої сесії творчого конкурсу	Кількість балів
1	Знання теорії музики та сольфеджіо, вміння виконувати практичні завдання (визначення на слух, побудова та спів інтервалів, акордів тощо)	1-20
2	Знання особливостей жанру та стилю естрадних пісень і творчого доробку композиторів, твори яких виконували абітурієнти	1-15
3	Вміння проаналізувати основні особливості виконаних творів (жанрово-стильову специфіку, емоційно-образний зміст, форму, виконавські особливості)	1-15
4	Знання вокального репертуару зі своєї спеціальності та його класифікації за жанрами	1-15
5	Знання загальноприйнятої італійської музичної термінології (нюанси, темпи, динаміка, штрихи)	1-15
6	Знання музичної літератури і творчості композиторів, загальновідомої методичної літератури та періодичних видань в галузі музичного мистецтва	1-20
Максимальна кількість балів		100

Абітурієнти, які отримали під час творчого конкурсу хоча б за одну з сесій менше **124 балів**, до участі в конкурсі щодо зарахування на навчання не допускаються.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ АБІТУРІЄНТІВ, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО ХДАК У 2020 РОЦІ на спеціальність «Музичне мистецтво»

Рівні навчальних досягнень	Критерії оцінювання навчальних досягнень
1. Початковий до 123 балів	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання сесії творчого конкурсу. Не володіє вокально-виконавськими навичками, знаннями з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Відсутні вокальні дані й музичні здібності.
	Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання сесії

	<p>творчого конкурсу. Майже не володіє вокально-виконавськими навичками, знаннями з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Відсутні вокальні дані й музичні здібності.</p>
	<p>Абітурієнт не виконав (не відповів) основні завдання сесії творчого конкурсу. Володіє вокально-виконавськими навичками на низькому рівні. Має фрагментарні знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Майже відсутні вокальні дані й музичні здібності.</p>
<p>2. Середній 124 – 149 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) деякі завдання сесії творчого конкурсу, але продемонстрував початковий рівень вокального виконання. Абітурієнт продемонстрував дуже слабкі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про обмеженість його загальнокультурного рівня. Вокальні дані та музичні здібності присутні на дуже низькому рівні.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання сесії творчого конкурсу, але продемонстрував дуже низький рівень вокального виконання. Абітурієнт не виявив навичок виконання естрадного вокального твору, продемонстрував слабкі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Вокальні дані та музичні здібності присутні на низькому рівні.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання сесії творчого конкурсу, але продемонстрував низький рівень вокального виконання. Абітурієнт виявив слабкі навички виконання естрадного вокального твору, продемонстрував невпевнені знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва», що свідчить про його недостатній загальнокультурний рівень. Вокальні дані та музичні здібності присутні на не достатньому рівні.</p>
<p>3. Достатній 150-175 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання сесії творчого конкурсу, але програма з вокалу не в повній мірі відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт виявив у цілому достатні навички виконання естрадної пісні. Має достатньо розвинутий вокально-мовленнєвий апарат сольного естрадного та естрадно-джазового виконання, але вокальні, сценічні дані та музичні здібності розвинені неповно, виявляє добрі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва» на достатньому рівні.</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання сесії творчого конкурсу, але програма з вокалу не в повній мірі відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт виявив у</p>

	<p>цілому достатні навички виконання естрадної пісні. Має добре розвинутий вокально-мовленнєвий апарат сольного естрадного та естрадно-джазового виконання, виявляє добрі вокальні та сценічні дані, музичні здібності, знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва».</p>
	<p>Абітурієнт виконав (відповів) основні завдання сесії творчого конкурсу, програма з вокалу відповідає приймальним вимогам. Абітурієнт виявив добрі навички виконання естрадної пісні. Має добре розвинутий вокально-мовленнєвий апарат сольного естрадного та естрадно-джазового виконання. Володіє достатніми навичками аналізу матеріалу, добрими вокальними даними та музичними здібностями, може самостійно виправити допущені помилки, виявляє добрі знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва».</p>
<p>4. Високий 176 – 200 балів</p>	<p>Абітурієнт виконав (відповів) усі завдання сесії творчого конкурсу. Програма з вокалу повністю відповідає вимогам. Абітурієнт вільно володіє навичками виконання естрадної пісні, має високорозвинений вокально-мовленнєвий апарат сольного естрадного та естрадно-джазового виконання. Проте, водночас, присутні деякі огріхи в нотному тексті, недостатньо чітко подана форма виконаних творів, манера виконання недостатньо характерна для естрадно-джазового стилю. На достатньо високому рівні продемонстрував знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Досить вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.</p> <p>Абітурієнт виконав (відповів) усі завдання сесії творчого конкурсу. Програма з вокалу повністю відповідає вимогам. Абітурієнт вільно володіє навичками виконання естрадної пісні, має високорозвинений вокально-мовленнєвий апарат сольного естрадного та естрадно-джазового виконання. Проте, водночас, присутні незначні огріхи в нотному тексті, відчутті форми, в манері виконання, недостатньо відображається естрадно-джазова стилістика виконаних творів. На високому рівні продемонстрував знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.</p>

	Абітурієнт бездоганно виконав (відповів) усі завдання етапу творчого конкурсу. Програма з повністю відповідають вимогам і виконана на дуже високому художньому рівні. Абітурієнт має високорозвинений виконавський апарат сольного естрадного та естрадно-джазового виконання. Продемонстрував всебічні знання з «Основ теорії та історії музичного мистецтва». Вільно орієнтується в питаннях культурного та мистецького життя України та світу.
--	---

ЛІТЕРАТУРА

1. Архімович Л., Каришева Т., Шиффер Т., Шреєр-Ткаченко О. Нариси з історії української музики: у 2-х ч. К. : Мистецтво, 1964. Ч.1: Українська народна пісня. Українська дожовтнева професіональна музика. 1964. 408 с.
2. Барська З. Гармонічне сольфеджіо на основі української музики. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2017. 80 с.
3. Берегова О. Музика ХХ – ХХІ століть. Східна Європа та українське зарубіжжя. Частина перша : підручник для вищих мистецьких навч. закладів України III – IV рівнів акредитації. К. : НМАУ імені П.І. Чайковського, 2012. 294 с.
4. Бодак Я. Історія західноєвропейської музики від найдавніших часів до XVII століття: навчальний посібник / редакційна колегія : Я.Кеньо, З.Лельо, Б.Пиц. Дрогобич: Коло, 2017. 280 с.
5. Василюшин О. Творча спадщина Володимира Івасюка. Львів : Укр. акад. Друк., 2007.
6. Верещагіна О., Холодкова Л. Історія української музики ХХ століття : навч. посіб. К. : Освіта, 2008.
7. Горват И., Вассенберг И. Основы джазовой интерпретации. К. : Муз. Украина, 1980. 120 с.
8. Грінченко М.О. Історія української музики : дослідження. К. : 1992. 278 с.
9. Давидов М. А. Виконавське музикознавство : енциклопедичний довідник. Луцьк : Волинська обласна друкарня, 2010. 400 с.
10. Дубінін І. Гармонія. Ч.1. К. : Музична Україна, 1981. 136 с.
11. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / пер. з нім. та ред.-упор. Ю.Є.Семенов. Ч.1. Арс-антика, Арс-нова, Гуманізм. Ренесанс. Одеса: «Будівельник», 2003. 188 с.
12. Епохи історії музики в окремих викладах: В 2 ч. / пер. з нім. та ред.-упор. Ю.Є.Семенов. Ч.2. Бароко, Класика, Романтика, Нова музика. Одеса: «Будівельник», 2004. 240 с.
13. Зарубіжна музична культура ХУІІ – ХХ ст.: тематичний збірник наукових праць / Гол.редактор М.Черкашина. К.: «Компас», 1991. 160 с.
14. История зарубежной музыки в пяти выпусках. Вып. 1. / ред. К. Розеншильд. М.,

- 1969; Вып. 2. / ред. Б. Левик. М., 1966; Вып. 3. / ред. В. Конен. М., 1972; Вып. 4. / ред. М. Друскин. М., 1967; Вып. 5. / ред. И. Нестьев. М., 1988.
15. Історія української музики. В 6 т. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. Ім.. М. Т. Рильського; Ред. кол. М. Гордійчук і ін. (голова), О. Костюк, Т. Булат та ін. К. : Наук. думка, 1989-2004.
  16. Історія української музики. В 6 т. : наук. видання / АН УРСР. Ін-т мист-ва, фолькл та етногр. Ім.. М. Т. Рильського; Ред. кол. М. Гордійчук і ін. (голова), О. Костюк, Т. Булат та ін. К. : Наук. думка, 1989-2004.
  17. Кияновська Л. Українська музична культура. 2-е вид. Тернопіль, 2000. 316 с.
  18. Кияновська Л.О. Сильова еволюція галицької музичної культури ХІХ – ХХ ст. Т. : Астон. 2000. 340 с.
  19. Колесса М. Основи техніки диригування. Київ : Музична Україна, 1981. 100 с.
  20. Композитори: Енциклопедичне видання / пер. з нім. Тернопіль: Навчальна книга. Богдан. 2010. 432 с.
  21. Корній Л. Історія української музики : підручник. – Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 2001. Ч. 3. 480 с.
  22. Корній Л. Історія української музики : підручник. Київ – Харків – Нью-Йорк: Вид-во М. П. Коць, 1998. Ч. 2. 388 с.
  23. Коротков С. История современной музыки. К., 1996.
  24. Лемішко М. Гармонія. Частина І. Діатоніка : навч. посіб. для вищих навч. закладів культури і мистецтв III-IV рівні акредитації. Вінниця : Нова книга, 2010. 224 с.
  25. Люш Д. Развитие и сохранение певческого голоса. К. : Музична Україна, 1988.
  26. Манько С. Специфіка артистичної діяльності в процесі репрезентації на вітчизняній сцені мюзиклу та рок-опери. Аркадія. 2012. № 3. С. 55- 59.
  27. Мархлевский А.С. Практичні основи роботи у хоровому класі. К. : Музична Україна, 1988. 200 с.
  28. Мілка Є.Г, Шевченко М.К. Гармонічне сольфеджіо : учб. посіб. для музичних училищ та консерваторій. К., 1978. 135 с.
  29. Откидач В. М. Музыка. Творчість. Естрада : бібліогр. показ. для студентів спеціальності «Музичне мистецтво» спеціалізацій «Естрадний спів» і «Музичне мистецтво естради». Х. : Форт, 2015. 146 с.
  30. Павлишин С. Музыка двадцатого століття: навч. посіб. Львів : БаК, 2005. 232 с.
  31. Павлюченко С. Елементарна теорія музики. К., 1980. 211 с.
  32. Популярна музика : енцикл. словник / автор-укладач В.М. Откидач. Харків : Вид-во «Лідер», 2020. – 896 с.
  33. Сарджент У. Джаз. Генезис. Музыкальный язык. Эстетика. М.: Музыка, 1987.
  34. Симоненко В. Лексика джаза. К., 1981.
  35. Сіненко О. Історія зарубіжної музики: метод. рек. Київ : Видавництво Ліра-К, 2017. 80 с.
  36. Смаглій Г. Основи теорії музики: підручник для навчальних закладів освіти культури і мистецтв. Харків : Факт, 2005. 384 с.
  37. Способин И. Элементарная теория музыки. М. : Кифара, 1996. 208 с.
  38. Супрун-Яременко Н. Поліфонія : посібник для студ. вищих навч. муз. заклад. Вінниця: Нова Книга, 2014. 512 с.
  39. Шип С. Музична форма від звуку до стилю: навч. посіб. К.: Муз. Україна, 1998.

Відповідальна за випуск Т. В. Большакова